

detela, ki s svojimi korenini filno globoko séshe (de le svét ni prevezh kamenít), sa susho nizh ne vé, in je vfa lepa selená v sredi poshganiga polja.

Sa prerajati, koliko bi jo bilo potreba sa tvojo shivino nasejati, ti le toliko rezhem, de kar obsejesh s tremi funti tega semena, namrezh 400 □ klafter semlje, jo je sa troje govedov zhes sa došti.

Kofiti jo je pa fhkoda, dokler ni fhtiri tedne stara, pa se tudi ne smé zhes shesti teden pufhati, drugazhi je prerobidafta, ne sadene toliko, in jo tudi shivina ne je vezh tako rada. Ko bi jo pa shivina ne samogla proti pojesti, ali ko bi se prilast drugazhi vméf dobivala, postavim, kadar se turshiza rédi, ali vinogradi zhedijo i. t. d., naj se pa tista detela, ki bi hotla she stara perhajati, sa sushino pokofi: tudi suha shivini dobro de, in ji je prijetna.

Pa pravish: „Premalo njiv imam, de bi jih she sa shivinsko klajo obrazhal.“ Nikar. Imash she smeraj velik dobizhek. *) Enkrat se ti shivina lepfhi redí od nemshke detele, kakor od vlake druge polage, in zhe so molsne krave, dajo vezh mleka in boljshiga. Tudi, ta detela shivine ne napihuje takó, kakor domazha. Ko shivina v hlevi stoji, in se le toliko na dvorish ispusha, de se sdraviga sraka nasopi, dobish veliko dobriga gnoja, de lahko druge kose svojih njiv dobro gnojish. in is njih vezh perdelka dobish, kakor drugazhi is zeliga svojiga njivja, ko bi bilo ravno flabeji pognojeno.

(Konez sledi.)

Ferlanova pinja v Roshni Dolini na Korófhkim.

Shimon Pipan. kmetovavez v Shent-Petru v Sgorni Roshni Dolini mi od 3. tega mesza pishe **) de per njegovimu sosedu Krauzarju,

*) To je ravno velika napaka nafhih kmetiji, de levezhidel vse polje s shitam obsejejo, pre malo polja pa sa shivinsko klajo obrazhajo. Dokler ne bo prave mere med poljam sa shito, in med poljam sa shivinsko kermo, bo kmetijshstvo smiraj pefhalo. Zhe kerme sa shivino dovolj ni, tudi ni shivine; — zhe shivine ni, ni gnoja; — zhe gnoja ni, ni dobriga polja; — zhe dobriga polja ni, ni shita; — zhe shita ni — ni denarjev; zhe denarjev ni, kaj hozhemo pozheti?? Sgovarjajte se, kakor hozhete: to je gola refniza! Drugazhi ravnajte, zhe hozhete, de vam bo kmetijshstvo vezh verglo! Vrednifhtvo.

**) Zhaftitljivi gosp. Maroufhnik so nam prav vftregli s tem, ki so nam lastno Pipanovo pismo poflali, ki ga nafhim bravzam prav radi prebrati damo; tako le se glafi:

„Vifoko vredni Gospod!“ — V nafhi fofefski smo po tisti podobi, kakor je v 18. listu pretezheniga leta Ferlanova pinja narisana bila in popifana, tudi eno novo ravno tako pinjo naredili, ki je tako dobra, de se je v nji v petih minutah puter storil; fizer se je mogel po dvé uri vezhkrat poprej mestti, de smo puter dobili. Sato Jim jest nasnanje dam, ali jo bodo hotli pogledat priti. Ta pinja je per Krauzarju in jo je Mazhek naredil v hifhi Krauzerjevi. To bi bilo dobro, de bi Oni, vifoko vredni Gospod! to novizo v Ljubljano pifali, de, kakor Krajnzi, imajo tudi Korófhzi takó Ferlanovo pinjo.

St. Peter 3. Svezhana 1844.

Pipan s./r.

novo pinjo imajo. Jakop Jelenik fizer Mazhek, misar v Tefhinji (med Shent-Petram in Shent-Jakobam) jo je po obrisu in poduzhenju — v novizah Nr. 18. perviga Listopada 1843 danimu — naredil. V 5. minutah, pravijo, jim sprovo maslo (puter) naredí! V poprejšnih pinjah so po ze le ure medli, in vzhasih she vmedli nizh!! Loviti, in nizh vjeti; v potu svojiga obrasa delati, in nizh sa to imeti; dolgo mesti, in nizh vmešti — je hudo in soperno sadošti. Kolikanj manj truda bo s medenjem v nove forte pinji! in kar je she boljshi — koliko manj zhafa bo potrateniga, ki se je v starih pinjah samedil! Zhaf je denar, pravijo Anglijani. Pa to she ni vse. Zhe bo te nove forte pinja povfod tako dobro flushila, kakor per naf, se bo moglo po pravizi rezhi: G. Ferlan so s svojim snajdilam (Bog jim plati!) krivimu obdolshenju in marfiktérimu vrashnimu oddelvanju zopernije per medenju sa vselej konez storili. — Le ene forte zopernija je, po kateri se tudi v novi pinji dolgo ne dá vmešti; in to le tisti snajo, ki v navadi imajo: s mlekam in smetano takó ravnati, de ni kaj v pinjo djati. Prav smeshno je, kar od take zopernije stara pefmiza pravi:

Mazhka je mevkala,
Smetano fmedla;
Baba je revkala,
Dolgo ni vmedla.

Kjer je jesik posnemavka — kaj bo pinja? —
V Shent - Jakobu, 6. dan Svezhana 1844.

J. Maroufhnik.

Urno, kaj je noviga?

(Od ftrafhnih nefrezh) smo brali, ki so se proti konzu Profenza od fneshenih plasov v Tirolu, v Spodnim Estrajhu in okoli Maria Zela sgodile; bliso Hoenberga v Spodnim Estrajhu so fnesheni plasi dvoje bajt safuli, kjer je vfih trinajftero prebivavzov, in tudi nekaj shivine pod fnegam konez vselo. —

(Po Tershafhki shelesni zefti), ktera je dosdaj she le do Glognize isdelana, se je lanfko leto (1843) 1 milijon in 179245 oféb (perfhon) in 1 milijon 204220 zentov blaga prepelalo. — Lepa mnoshiza, ktéro je le nekih dvanajftero shelesnih konj prepelalo! —

(Nar ftarejshi vino), gotovo nar ftarejshi na zelimu fvetu, je v kletu (keldru) mestne gospofke v Bremenu na Nemfhkim. To vino je vezhidel od shlahtne terte Rajnfkih vinogradov, ktéro je bilo v letu 1624 nakupljeno, in je sedaj 220 lét ftaro. Ne prodajajo ga; ampak sam Bremenfki mestni poglavar (purgarmojster) ima pravizo, sam sa se vfako leto le enkrat natozhiti fi ga dvoje ftekleniz (flafh), sa ktére mora pa 30 toljerjev plazhati. Srezhen poglavar! ki ga taka kapljiza doleti. Tode nam se predraga sdi! —

(Od deshelfkih fhol na Rufovfkim) ne svemo prav nizh koriftniga in veseliga. Sa 17 milijonov ljudi nimajo Rufi po zelimu Zefarftvi nizh vezh, ko 38 deshelfkih fhol, in sa vfako je dovoljeno okoli 383 goldinarjev. Vfaki uzhitel bi jih okoli 447370 dufh pod fabo imel, ako bi vse hodie v fholo.

(Preroki vremena) fo letaf slo nefrezhni. Štolétna pratika je 10. Švezhana tak mras pre-rokovala, de ga taziga she vezh let ni bilo. Kako fe jim je ta sopet smedla? — Ob tlà je njih prerokovanje sa ta dan. Šneshilo in deshvalo je vunder tifti dan tako, de je bilo kaj. — To pa nizh ne dé; — pratikarji imajo she sopet sa drugo léto vreme vbrano in perpravljeno — radoverni ljudje jim pa bodejo sopet verjeli!

Sméf.

(Štajerskiga Slovenca) Danica horvatska tako popiše: „Štajerski Slovenec nima s Nemcam nič v sploh, kakor de sta obadva poljodélca. — Slovenec je zgovoren, gibek in gostoljuben do potrate. Ni še v njem narodni ponos (Nationalstolz) vgasnil, in nič ga ni v njem oslabilo in istrebilo; in to očitno priča, de se v tem narodu še čista iskra dušne jakosti najde. Slovenec imá oestro potegnjeno obličje, on je nježen, cel in jak človek. Černo oko mu je iskreno, lice rudečkasto, živo in z neko nepopisljivo otožnostjo (Melanholie) prevideno, kar njegovo pravo slavjansko rodovino kaže. Slovenec je bogoljuben, pobožen in sapovedi od cerkve mu dane, natanjko izpolnuje. Čerkve na visočinah zida ali pa na hribih s logmi olepšanih, od kódar s radostjo (veseljem) polje gleda, ktere mu je Bog sa domovino odločil. Zivež njegov je prost in malokadaj se pri velikih obédah opotavlja. — Kakor drugi Slavjani so tudi Slovenci bogati s narodnimi povestmi in pesmami.“

(Z. k. Ljubljankko bukvishe) ima vse fhtéri sveske Vodnikovih „noviz“; na prvemu listu perviga sveska beremo nasleden rokopis, ki ga je Vodnik 30. Roshnizveta 1798 s lastno roko sapisal:

»Ozhe Marka Pohlin me je Krajnsko pisati uzhil 1773; ali od takrat sim is lupine slesel inu se v téh novizah drugazhi is vsih dosedajnih Krajnskih pisalov norza delati sazhnem. Eger me je nagovoril, rad sim moje tumpašto pero njemu v fhtéro posodil; se krémshim, se pazhim in gledam, kako bi nash jesik nar bolj po drugih she ofnashenih europejskih jesikih perresal. Bravez! ti bósh fodnik.« — Valentin Vodnik s./r.

Sgorej imenovane „Ljubljanske novize“, ktere fo prifhile od léta 1797 do léta 1800 na dan, je natifkoval in v salogi imel Fridrik Eger, gospod V. Vodnik je bil pa njih vrednik. Od sazhetka fo hodile vsaki teden po dvakrat na svetlo; plazhovale fo se v salogi sa zelo léto po 3 goldinarje, po poshti fo pa po 6 goldinarjev veljale. Posneji fo jih pa le vsaki teden enkrat na svetlo dajali, ter fo se v salogi po 2 goldinarja, po poshti pa po 4 goldinarje prejemale. Brale fo se v njih vezhidel le deshelfke in vojfkine pergodbe. — Po osnanilih, ki jih je Vodnik v novizah sem ter tje rasglafil, je mogel on veliko shalofti in neprijetnosti od svojih bravzov preftati. — Na sadnjimu listu léta 1800 ftoji sapifano: „V' prihodnim lejto nebodo krainske novize vezh ven dajane.“ In per tém je tudi oftalo! —

Pogled v pretezhene zhase.

Miflimo, de vam bomo nekoliko vftregli, zhe vaf nektérih spomina vrednih pergodeb in umetnosti opomnimo, ktere fo se she v fivi ali v fredni ftarosti pergodile, ali jih imamo pa is novih zhasov. Povedali vam bomo pred koliko létmi fo jih umni in prebrifani moshje snajdli in popisali; le rasumite naf:

Pokerfhanfkim razhuni ali rajtingi se je pergodilo pred 5827 léti fivarjenje svetá.

4526	je bil Babilonfki stolp (turn) sidan.
4137	je bil prvi svet pokonzhan.
3960	je bil Abraham (ftari ozhak) rojen.
3703	fo snajdli umnost svet meriti.
3459	fo bile folnzhne ure snajdene.
3354	fo Israeljzi is Egipta odfhli.
3027	je bila Troja rasdrobljena.
2876	je bil David pastirzhik sa kralja isvoljen.
2597	je bil Rim fosidan.
1889	je Juli Zefar pratike popravil.
1844	je bil nash odrefhenik Jesuf Kristuf rojen.
1594	fo jeli perve fhipe delati.
1567	fo jeli na Némfhkim vinfke terte faditi.
1444	fo prvi svonóvi pod fhkofam Pavlinam v Noli na Kampanfkim v lafhki desheli sapéli; savoljo tega lafhko in latinfko ime Campana, svon.
1309	fo jeli perve mline na vódah ftaviti.
1124	fo jeli na Lafhkim na fhipe rifati (malati).
1086	fo Franzosi sazheli orglje delati, pa klavirje.
994	fo poskusili v Kordovi na Shpanfkim zéfte vterdovati ali flafhtrati.
844	fo perve gófli safhkripale.

(Dalje sledi.)

Nasnanje.

Travne in vertne femena svojiga pridelka fo per meni v Ljubljani poleg zefarfkgiga mosta Nr. 10 na prodaj: pahovke (französisch Raigras) funt po 20 krajzerjev in mazhjiga repa (Thimothäusgras) funt po 30 krajzerjev. Tudi imam nekoliko odrashtenih murv s visokim débham in shlahtnim perjam po 15 krajzerjev — ter vezh fto fhteriletnih lepih in sdravih murvinih drevzov, vfaziga po 4 krajzerje v prodaj. Dr. Orel.

Popravki.

V prvemu rediku v 4. vertici pesme »Zimske misli« po-prejshniga lista, profimo de bi mest:

Ogrinjalo belo krije
se bralo:

Krilo belo krije.

Dalej v 5. rediku mest: Jexérov, — jexerov (bres vdarka).

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	14. Švezhána.		12. Švezhána.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pthenize domazhe	1	21	1	28
1 „ „ banafhke	1	27	1	28
1 „ Turfhize . . .	1	3	—	—
1 „ Sorfhize . . .	1	8	—	—
1 „ Ershi . . .	—	—	1	5
1 „ Jezhmena . . .	—	57	1	—
1 „ Profa . . .	1	1	1	4
1 „ Ajde . . .	—	54	1	15
1 „ Ovfa . . .	—	38	—	38

Zena presfizhev v Krajnju 12. Švezhána: Presfizhi domazhi in hrovafhki teshejshi forte po 6 krajzarjev funt.